

Veel mensen zullen zich geen voorstelling kunnen maken van het leven van een musicus. Hoe ziet uw leven eruit?

Het komt inderdaad nog steeds voor dat mensen na afloop van een concert vragen: 'Wat doe je nou eigenlijk overdag?' en 'Heb je ook een baan?' Het is natuurlijk ook een vreemd beroep. In mijn geval is het ook nog eens een freelance-beroep, omdat ik niet in een orkest zit of vast ergens lesgeef. Voor mij betekent het dat ik van hot naar her vlieg, en zo veel mogelijk hap snap studeer. Dat kan soms vier uur per dag zijn, soms zes uur per dag en soms een uurtje. Op tournee studeer ik meer dan thuis. Thuis heb ik mijn gezinnetje en moet ik vaak in korte tijd alles een beetje op orde krijgen. Uitpakken, inpakken, administratie doen, en mensen zien te bereiken die ik moet spreken. Het is een uiterst onregelmatig leven. En het is als instrumentalist ook een kwestie van blijven oefenen, blijven verbeteren en er plezier in houden.

Hoe ziet dat oefenen eruit?

Dat is steeds maar weer naar een soort van topvorm toewerken. De meeste stukken die ik speel zitten al dertig jaar of langer in mijn repertoire. Er komen wel eens nieuwe stukken bij, maar studeren is toch vooral een kwestie van 'finetunen', scherpstellen, meer of minder peper, zout en kruiden. Nieuwe esthetische idealen toepassen, nieuwe doorkijkjes en dimensies aanbrengen andere kleuren, karakterlagen en humeuren toevoegen, werken aan atmosferen die je wilt oproepen waarvan je denkt dat ze erg bij het stuk passen en waar je eerder nog niet aan had gedacht. De kwast vervangen door een penseel of andersom. Wat extra somberheid of sarcasme, of juist frivoliteit. Meer naïviteit of meer assertiviteit. De roes verlengen, anticipatie spannender maken, de rouw verdiepen of de pret verhogen. Enzovoort. Soms is muziekmaken als slalommen langs poortjes van ernst en jool. Met andere woorden, je kunt je eindeloos blijven amuseren.

Hoe stelt u een programma samen?

Ik heb vanaf het allereerste begin zelf thematische concerten georganiseerd. Dat kunnen Bachsuites zijn, het kan een Russisch programma zijn, of bijvoorbeeld een Frans programma zijn. Om een voorbeeld te geven: een van de programma's heet 'Fantasy Tour'. Samen met Paolo Giacometti speel ik muziek van Franz Schubert. We spelen de Fantasie in C en het Duo, beide geschreven voor viool en piano, maar ik bewerkte ze voor cello. Die stukken lenen zich daar uitermate goed voor. Een ander programma heeft het thema 'Russisch Roulette': een staaltje Russisch grootmeesterschap, met werken van Dmitri Sjostakowitsj,

Sergej Prokofjev, Sergej Rachmaninov en Igor Stravinsky.

Maar de programma's zijn handvaten, als mensen iets speciaals willen gaat dat meestal ook. Als cellosolist kun je je bovendien niet beperken tot één stijl. Er is niet zoveel repertoire, dus je moet alles wel zo'n beetje 'bestrijken'.

Leest u ook veel over de stukken die u speelt?

Dat deed ik vroeger wel. Ik ben nu er aan gewend geraakt om direct de diepte in te gaan als ik een stuk bestudeer. Ik zie direct wat de essentiële zinstekens zijn, waar de komma's zitten, de punten en de dubbele punten, de puntkomma's en de uitroptekens in de muziek.

Bent u ook altijd analytisch als u luistert naar muziek?

Ja, als ik luister naar muziek, doe ik dat wel degelijk op een analytische manier. Daar ont-kom je nou eenmaal niet aan, dat is een soort beroepsdeformatie.

U bent ontzettend veel op reis en moet vaak wachten op vliegvelden en dergelijke. Wat doet u op die momenten?

Ik lees graag boeken. En als ik op een bestemming ben aanbeland jog ik direct mijn jetlag weg. Deze maand ben ik bijvoorbeeld in vier verschillende steden geweest. Het begon in Wroclaw, toen was het Sao Paulo, toen Kopenhagen, en daarna Boston. In al die steden ga ik elke dag een uur hardlopen en dan zie je ook wel wat. Zelfs in een stad als Sao Paulo kun je een uur hardlopen en in een gigantisch park uitkomen, in Boston loop je heerlijk langs de rivier en in Kopenhagen kun je ook alle kanten oprennen. En in een stad die kleiner is zoals Wroclaw kun je de stad uitrennen. Dat is leuk, gezond, en lekker voor de endorfines.

het goed hebt voorbereid, zorgen dat je de zaal hebt leren kennen in een repetitie, zodat je je thuis voelt op dat podium en je niet wordt afgeleid door gek licht of een gekke akoestiek. De rest is een kwestie van echt goed uitgerust zijn. Ik moet 's middags slapen als ik 's avonds een concert geef. Niet lang: een halfuur of uur is genoeg, zo'n vier uur voor het concert. En natuurlijk je maag niet te vol of te leeg.

Wanneer is een concert geslaagd?

De meeste stukken die ik speel zijn zo ongelofelijk goed, dat het zomaar kan gebeuren dat er iets onvergetelijks gebeurt tijdens een concert. Dat kunnen bepaalde momenten zijn waarin iets geopenbaard wordt, geholpen door een bijzondere dynamiek of vibrato. Het is elk concert weer hopen op dat bijzondere moment, op een openbaring. Het hoeft niet één moment te zijn, het kan ook een soort trance of roes zijn. Het is een enorm genot als dingen ineens lukken zoals je ze gedroomd had en vooral zoals je ze nog nooit gedroomd had en de muziek tot een nog niet eerder ervaren bloei komt.

Het is een enorm genot als dingen ineens lukken zoals je ze gedroomd had en vooral zoals je ze nog nooit gedroomd had.

Hoe bereidt u zich voor op een concert?

's Avonds moet je op je allerfrists zijn. Dan moet je scherp en alert zijn, moet je pieken. Meestal word je daarbij geholpen door je adrenaline die onbewust toch gaat vloeien. Het is belangrijk dat je vertrouwt op je fysiek. Zonder vertrouwen gaat ook die adrenaline ook niet echt lekker lopen, omdat er dan angst bij komt. Bij een concert met een orkest zit je ongeveer een half uur op het podium. Als het gaat om een concert met alleen een pianist anderhalf uur. Een stuk zwaarder. In beide gevallen moet je in de gegeven tijdspanne op je best zijn. Je moet kunnen vertrouwen op adrenaline, zelfvertrouwen hebben omdat je

Wat doet u meestal na afloop van het concert?

Na een concert is je hoofd nog niet klaar om naar bed te gaan. Dan praat ik na, klets ik en eet ik vaak wat. Dat laatste is niet altijd handig, want met een volle maag slaap je minder goed. Dat ben ik nu een beetje aan het veranderen. Ik drink niet al te veel, want daar slaap je ook niet goed van. Maar ja, er moet natuurlijk wel een feestje gevierd worden na het feestje van het concert zelf.

Hoe ziet de komende tijd eruit?

Er staat van alles op het programma. Ik ga weer naar Amerika en Japan, maar ook naar Frankrijk, Schotland, Athene, Londen, Wenen, Madrid en Schiedam.

FACTS & FIGURES

www.dapontemusic.com
www.pieterwispelwey.com